

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA
și ADMINISTRȚIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERTIUNILE

se primesc la admini-
strație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fl.

Manuscrisurile nu se in-
nanțiază

ROMÂNUL

Pregătirea noastră.

București, 30 Ian.

Știrile cari ne vin din Italia ne spun toate, fără nici o excepție, cum că Italianii se pregătesc în tăcere.

Tot ce fac Italianii, pentru realizarea idealului lor național, pentru mărirea patriei, este făcut în tăcere. După cum se spune în evanghelie, la ei nu știe stânga ce face dreapta.

Și cu toate acestea se pregătesc cu hotărâre.

Italianii nu vorbesc, Italianii n'au făcut nici un gest care să-i lege de o grupare sau de cealaltă, Italianii își păstrează — fățiș — toată libertatea de acțiune. Și în timpul acestei, organizează febril armata și fac un împrumut de un miliard.

Ne place a crede că vom face întocmai la fel după cum fac Italianii. Și noi ne pregătim, și noi suntem pe deplin hotărâți ca să luăm parte la marea luptă, la marea renaștere a Europei.

România — aceasta este credința noastră a tuturor — nu poate rămâne spectatoare pasivă fiindcă una din condițiile de căpetenie ale vieții este lupta. Și în toiul unei lupte atât de aprige numai cei cari vor să moară rămân impasibili.

Dar putem intra în marea, în uriașă luptă nepregătiți?

Negreșit că nu. Și avem ori nu avem această pregătire? Cine ar putea tăgădui că o avem?

Sufletește, poporul român este pregătit, sufletește poporul român știe ce vrea și știe ce așteaptă. Dacă mulți dintre noi avem șovăeli, dacă mulți dela orașe am pierdut fie încrederea în puterile neamului, fie în virtuțile din strămoși, în masele adânci ale celor cari trăiesc și muncesc câmpiile mănoase ori se înalță alături de șoimi până în creștetul munților pleșuvi, a rămas nestirbită încrederea în puterea, în viața neperitoare a neamului.

Sufletește, poporul cel mult este pregătit pentru lupta cea mare; să sune numai, ca în alte vremuri, buciul, și atunci se va vedea ce poate și crede acest neam.

Militărește, dacă eram pregătiți anul trecut de ce n'am fi pregătiți încă și mai bine anul acesta? Militărește, România, nu are a se teme de nici o imputare, și de nici o rivalitate; dacă ne așteptăm ceasul, aceasta nu însemnează că ceasul de acum nu ne este prielnic pentru luptă.

Poporul român va fi și de astădată ce a fost întotdeauna: viteaz în luptă și înțelept la purtare.

In jurul unor manifestațiuni recente.

D. George Diamandy, directorul teatrului Teatrului Național din București, plecând din țară în străinătate a fost primit la Roma și la Paris, ca reprezentant al unei țări latine, cu multe simpatii. În toate însuflețite rostite de bărbații italieni și francezi la banchetele date în onoarea dlui Diamandy s'au arătat marile simpatii de care se bucură România în cercurile largi a'le Italiei și Franței.

Până aci manifestațiunile aceste firești n'ar fi produs nedumeriri în ochii nimănui, dar cu prilejul acestor manifestațiuni, d. Diamandy a trecut pe terenul politic-răsboinic și a riscat între altele afirmarea prin toate și prin presa italiană și franceză, că România va intra cel mai târziu la 15 Martie în război în contra Austro-Ungariei și Germaniei.

În fața acestor declarații, cari au surprins și au produs mare svon prin presa străinătății, organul oficios al guvernului român „Viitorul” ține să facă sub titlul de mai sus următoarele constatări îndreptățite, cari desigur vor afla aprobare în toate cercurile politice române:

— „Nimeni — de sigur — nu poate fi oprit să-și manifeste nici păreri personale, nici sentimentele în cursul evenimentelor actuale sau viitoare, ori cât de grave ar fi ele.

Totuși ținând seamă tocmai de starea de spîrit caracteristică din țările prinse deja în lupta mare de astăzi, este bine ca vorbele noastre ale tuturor să ne fie cu îngrijire cumpănite.

Altfel ele pot da naștere la comentarii, al căror înțeles s'ar putea întâmpla să depășească cu mult intențiunile sau gândurile aceluia, cari le-au rostit.

Ar fi de prisos să insistăm asupra faptului, că acțiunea unui stat — ale cărui permanente interese trebuie să facă obiectul preocupării de fiecare minut al factorilor cu răspundere — nu poate fi angajată decât de organele, cari au în alcătuirea statului și dreptul, și putința s'o facă.

Răvaș din tabără.

Nevasta:

Tu-ai știut în totdeauna
Cât mi-ai fost de scump și drag —
Însă cât crescui iubirea
De când ai plecat sub steag...
Azi, când casa mi-e pustie
Și când lucrul stă pe loc,
De când ne-a bătut în poartă
Ceasul fără de noroc...
...Zilele nespuse de grele
Le petrec gândind la tine
Dar copiii 'ntruna 'ntreabă:
— „Unde-i tata și când vine?”

Tac, căci nu le pot răspunde...
Și-apoi ies plângând afară...
Dau la vite, dreg prin curte
Fac ce pot — și-apoi de seară
Intru'n casă — locu 'n vatră
Dacă cumva aștepte,
Pun găteje multe, multe
Și când el de nou vorbește,
Mă 'ngrijesc de rândul cinii
Torc și-mi chem copiii-aproape
Li sărut, le spun povestea
„Cea cu umede pleoape”.

Tu o ști? — O, nu, e basmul

Cel mai nou ce ni l'a spus
Glasul vremilor de astăzi
Ce ni-e domn de când te-ai dus...
Dar de nou întreabă Sandu:
— „Unde-i tata și când vine?”
— Tata, dragă-i dus să lupte
Cu puterile străine
Cari ar vrea să ne răpească
Tara, casa și moșia

Tac copiii, doarme locul
Dar în inimile lor,
Se trezește locul sacru
Sângele străbunilor....

...În genunchi în toată seara
Sub icoană se închină
Din Galiția stărmată
Tata lor iubit să vind....

...Nu mai pot, mi-s umezi ochii
Însă câte-aș vrea să-ți spun —
Dumnezeu te-aducă dragă
Măcar colo, pe Crăciun....

Livia Rebreanu.

Durerea unei mame.

— Nuvelă. —

(Umare)

(6)

În inima Aglăitei sădise o putere dumnezeiască, floarea dragostei de mamă, floarea regină a sufletului omenesc. Pentru nimic în lume și mai ales pentru strălucirea aurului, nu și-ar fi vândut nici odată floarea imaculată. Era o florăreasă pentru straturile, pentru glastrele ei și pentru florile din ele. Nu vindea în piață nimic din ceia ce avea grijă să crească și să dea rod în sufletul ei. Nu era o Evă modernă a păcatului, învinsă de demonul eleganței, ce cere ca jefită, virtutea feminină. Avea un singur cult, al cinstei de soție și dragoste de mamă. Din împletirea acestor două sentimente eșea puterea ei morală, singura armă de luptă contra ademenirilor, ce stăpânesc un suflet de femeie... Aceste sentimente erau antidotul puternic, ce reacționa contra otrăveii picurate de orice gând chinuitor. Ca răspuns demonului, ce ar fi vrut s'o târască în noroiul, unde orice femeie găsește uitarea de sine, își spunea ea mereu: „Cum pot, Doamne, să se arate, ce nebunie”. În ochii ei căprui, se oglindea ceva din neînțeleșul zărei și din strălucirea câmpiilor. Trăia în ei ceva din visul unei amiezi de vară și din primitivitatea rustică a lanurilor nesfârșite.

Indicarea de mai înainte de către personalități particulare — ori ca le ar fi însemnată lor — a atitudinii unui stat și fixarea chiar a a epocii, în care această atitudine trebuie să ia ființă, este cu neputință, căci ar dovedi nu nu-

mai temeritate, dar și lipsă de grijă pentru impresiunea de puțină seriozitate, pe care o astfel de atitudine ar putea-o proiecta asupra țării însăși.

Ioan Nemeș, de 25 ani
Teodor Pop, de 25 ani
Alexandru Orban, de 26 ani
90 Antonie Erchedi, de 24 ani
Silvestru Rațiu, de 23 ani
Pavel Chișu, de 20 ani
Comunicat prin: George Suciu, preot rom.

Jertfa Românilor pentru tron și patrie!

Lista soldaților Români din comuna Cojocna (com. Cluj) pe câmpul de războiu.

Gligoraș Apahidean, de 33 ani, căsătorit, are 4 copii
Cornel Nemeșu, 28 ani, căs., are 4 copii, bolnav
Antoniu Suciu, 33 ani, căs., are 4 copii
Alexandru Nemeșu, 32 ani, căs., are 3 copii
Ioan Roman, 27 ani, căsătorit, are 2 copii
Gavrilă Pop, 30 ani, căsătorit, are 1 copil
Dumitru Pop, 36 ani, căsătorit, are 5 copii
Simion Suciu, 30 ani, căsătorit, are 3 copii
Teodor Șuteu, 27 ani, căsătorit

10 Arlton Pogăcian, de 27 ani, căsătorit
Gligoraș Pop, 28 ani, căsătorit, are 2 copii, prins
Alexandru Ilisu, 31 ani, căs., are 1 copil, rănit
Ioan Suciu, 31 ani, bolnav
Ioan Bărăian, 32 ani, căsătorit, are 2 copii
Vas. Suciu I. Ioan, 33 ani, căsătorit, are 4 copii
Ioan Stan I. George, 36 ani, căsătorit, are 3 copii
Ioan Rațiu, 37 ani, căsătorit, are 1 copil
Cornel Moldovan, 33 ani, căsătorit, are 4 copii
Alexandru Moldovan, 28 ani, căs., are 2 copii

20 Teodor Orban, 24 ani, căs., are 1 copil
Florea Suciu, 27 ani, căs., are 2 copii, rănit
Niculae Suciu, 30 ani, căsătorit, are 2 copii
Petru Coloji, 33 ani, căs., are 4 copii
Cornel Pop, 33 ani, căs., are 4 copii, rănit
Ioan Orban, 31 ani, căsătorit, are 2 copii
Ioan Erchedi, 28 ani, căs., are 2 copii, rănit
Andrei Pop Chira, 28 ani, căsătorit, are 1 copil
Alexandru Corpădean, 36 ani, căs., are 2 copii, rănit
Aurel Moldovan, 30 ani, căsătorit, are 2 copii

30 Vasile Moldovan, 40 ani, căsătorit, are 5 copii
Nichita Fecetea, 32 ani, căsătorit, are 3 copii
Alexandru F. Radu, 40 ani, căs., are 3 copii, rănit
Ioan Ciplea a Vas. 37 ani, căsătorit, are 6 copii
Alexandru Fecetea I. George, 30 a., căs., are 1 copil
George Lipovan, 34 ani, căsătorit, are 2 copii
Ștefan Pușcaș, 29 ani, căs., are 2 copii, rănit
George Roman, 34 ani, căsătorit, are 3 copii
George Dan, 30 ani, căsătorit, are 2 copii
Vasile Văcariu, 40 ani, căs., are 6 copii, bolnav

40 Ioan Rotund, 34 ani, căsătorit, are 4 copii
Simion Hossu, 38 ani, căsătorit, are 5 copii
Alexandru Șuteu, 34 ani, căs., are 3 copii, mort
Ioan Rațiu I. M., 30 ani, căsătorit, are 2 copii

Ioan Apahidean, 36 ani, căsătorit, are 4 copii
Ilie Checicheșu, 26 ani, căs., are 1 copil, mort
George F. Radu, 33 ani, căsătorit, are 1 copil
Petru Checicheșu, 30 ani, căsătorit, are 2 copii
Ioan Nemeșu, 34 ani, căsătorit, are 4 copii
Alexandru Rotund, 30 ani, căsătorit, are 3 copii

50 Ioan Metea a Vas., 26 ani, căsătorit, are 1 copil
Alexa Nemeșu, de 21 ani
Vasile Nemeșu, de 23 ani, rănit
Irimie Nemeșu, de 20 ani
Alexandru Rațiu, de 26 ani
Ioan Ciplea, de 21 ani
Simion Moldovan, de 21 ani
Dumitru Moldovan, de 24 ani
Iulian Coloji, de 25 ani, rănit
Dumitru Rațiu, de 25 ani

60 Ioan Rațiu, de 23 ani, mort
Tralan Rațiu, de 20 ani
Alexandru Pleș, de 22 ani
Mihailă Lugojan, de 25 ani
Alexandru Lugojan, de 22 ani, rănit
Teodor Moldovan, de 25 ani
Vasile Stan, de 28 ani
Vasilica Fecetea, de 24 ani, rănit
Vasile Todea, de 24 ani
Alexandru Roman, de 25 ani, rănit

70 Ioan Moghlorușan, de 28 ani
George Boșan, de 28 ani
Alexandru Lăpăduș, de 21 ani, rănit
Ioan Bărăian, de 24 ani
Ioan Corpădean, de 21 ani
Alexandru Corpădean, de 21 ani
Vasile Pop, de 24 ani
Ioan Crișan, de 21 ani
Iosif F. Radu, de 21 ani
Tralan F. Radu, de 21 ani

80 Vasile Roman, de 20 ani
Alexandru Checicheșu, de 20 ani
Ioan Checicheșu, 20 ani
Irimie Bărăian, de 22 ani
Ambrosiu Nemeș, de 22 ani
Nicolae Checicheșu, de 20 ani
Alexa Metea, de 25 ani

Deschiderea parlamentului român.

București, 30 Ianuarie 1915.

Joi s'a redeschis sesiunea parlamentară, care, fiind întrunită tocmai într'un timp când evenimentele externe pot aduce surprinderi neașteptate și adânc tăietoare în viața statului român, va oferi un îndoit interes, iar lucrările parlamentare, ce se vor săvârși, vor avea o deosebită importanță.

În ședința de Joi a *Camerei* d. ministru de interne a depus proiectul pentru *controlul strărilor, proiectul privitor la fabricarea și transportul explozibilelor și la vânzarea și portul armelor*.

Se admite urgența cerută de guvern.

Se mai depune proiectul pentru autorizarea eforiei spitalelor civile să întrebuinteze excedentul pe 1913 și 1914.

D. *Becescu-Silvan* interpelează pe d. prim-ministru cerând, să ia măsuri ca în timp de campanie mai ales *prescripțiunile și dispozițiile sanitare luate de medicii de trupe să nu mai fie anihilate prin contra-ordine*, de comandantii de unități cum s'a întâmplat în 1913. Mai cere ca învățătorilor cari au reușit la examenul de sublocotenenti să li se acorde gradul obținut, iar ceilalți neavansați să fie avansați la gradul de plutonier. Mai cere dosarele anchetelor ce s'au făcut asupra celor ce se petrec la mănăstirile Cheia și Suzana.

D. *C. Mille* întreabă pe d. prim-ministru dacă nu crede de cuviință să *modifice legea măsurilor excepționale* care conține părți vexatorii și obscure, întreabă în același timp pe d. ministru de comerț dacă nu crede necesar să aducă o lege care să pue frâu speculei societăților de asigurare, în special în ce privește asigurările pentru războiu.

După aceste camera a trecut în secțiuni spre a lua în cercetare proiectele depuse.

În ședința *Senatului* d. *G. C. Dobrescu* a cerut din nou să se pună la ordinea zilei interpe-larea anunțată acum două luni în *chestiunea externă*.

în mijlocul cărora a crescut, plămădindu-și sufletul din miros de floare semănată de mâni nevăzute. Obrajii ei plini, împurpurați păreau înviați de adierea vântului, ce mișcă lanurile, vâluindu-le...

Tinea gura întredeschisă, având pe buze tot ce avea în suflet. Nasul rotund, dilatat parcă de parfumul florilor, bărbia rotunzită, completând frumusețea de portret, buzele de o sensualitate stăpânită, se mișcau, voind parcă să șoptească nume închipuie.

Venise dela țară, fără să regrete la început libertatea de a gândi, de a te mișca ce o simți în mijlocul câmpiei, mărginită numai de cupola de azur.

Iubirea o ridicase ca într'o suflare de vânt, ce vine fără să știi de unde, a purtat-o ca o putere fermecată prin camere joase, reci și aproape goale, pe când el era student, i-a pus să copieze amândoi cursuri și prin muncă au ajuns, acolo unde visau în nopți târzii de iarnă friguroasă. Luându-și el licența în drept, au trecut încă prin multe greutăți. Secretar de avocat la început, a fost numit în urmă administrator de plasă în vremea răzcoalelor dela 1907. A împăcat pe țărani, vorbindu-le despre legi și reforme cu o mlădiere fermecătoare în glas. A trecut apoi ajutor de judecător, supleant și în fine judecător de ședință, fiindcă îi plăcea mult să împartă dreptatea prin formule și sentințe. Timiditatea lui nu se preta la sportul oratoriei goale. Preferă să se imobilizeze pe un

fotoliu de judecător, fiindcă și spiritul său se mișca timid deși în cercuri și domenii largi, ca o consecință a vieții retrase de student, nevăzut decât la cursuri și examene. Aglăița l'a urmărit pretutindeni și i-a păstrat aceiași dragoste. În sufletul ei se trezea câte odată dorința de a apărea strălucitoare în saloane, ca o răzbunare a vieții de până atunci. El nu se o-punea, ba o dorea aceasta, fiindcă visul vieții lui de student a fost, să facă fericită pe cea, ce o luase. Acum, când respirau aerul asfixiant al zidurilor de oraș și erau obligați să apară în saloane, fiindcă cimentase legătura cu vre-o trei familii și se dezvoltase în ei respectul orb al conveniențelor, voiau să plece, ea acasă la mama ei, să respire aerul câmpiilor și să învețe pe micii nevinovați ce e libertatea, iar el la Slănic, unde îl trimitea doctorul curant; o lovitură fatală îi trezi din visul frumos ce-l urziau la olaltă părinți și copii, îi opri să cugete asupra durerii omenești și să se întrebe de unde le vine acest trăsnet năprasnic!?

VI.

Ciprian intră cu Dr. Stroian.
— Bonjour, M-me Scripcă, zise respicat, Drul, ca s'o pătrundă în suflet și-i sărută mâna. Nepăsător de orice durere omenească, Stroian păstra același aer rece, amestecat cu politeta, ce o avea pentru femei. Politeta era reflexul strălucitor al unui sloi de ghiată. Sufletul său nu avea ungher tainic pentru amintiri, ci numai scânteieri, adunate ca într'o oglindă, ce

reflectează raza de soare și tropul de noroi deodată. Amintirile le spunea ori cui, le amesteca cu noroiul vieții zilnice. Părea un berbant, ce amăgește pe orice femeie cu cuvinte dulci, răsbunându-se par'că contra puterii îngrozitoare a iubirei dintâi.

Se apropie de Lorel, pregătindu-se să-l mângăie ca totdeauna.

— Ce are, d. Lorel Scripcă, zise el, aplecându-se spre patul micului bolnav.

— Scoală mănaică, interveni Aglăița. A venit d. Dr. Stroian să te viziteze...

— Ei, să mă viziteze... răspuse enervat și aproape plângând Lorel.

— Nu crezi pe mama ta? îl mustră Aglăița și-i ajută să se scoale.

Stroian îi prinse mâinile infierbântate în ale sale.

O clipă, o tăcere grea își flutura aripile de corb nevăzut în odaie și peste sufletele năcăjite ale judecătorului și soției sale. Doctorul privea în altă parte, ascultând par'că ceva, ce venea de departe. Număra în tăcere bătăile rituale ale pulsului.

Aglăița privea la el, voind să-i smulgă de pe buze, cuvântul hotărîtor. Era clipa cea mai grozavă pentru o mamă, ce și-a iubit ingerașul cu toată căldura inimei, iar deodată puterea oarbă a împrejurărilor îi pune la încercare dragostea, ce nu cunoaște dușman învingător decât în puterea morții...

Stroian luă termomentrul și-l așază la plep-

Președintele Missir răspunde: La 9 Dec., a fost din nou discuție asupra acestei chestiuni când d-v. în înțelegere cu d. prim-ministru ați convenit să se pue la ordinea zilei când va încuviința aceasta și d. prim-ministru.

D. B. Missir amintește apoi *cutremurul casa-strofal din Italia* la care Senatul român ia o parte mare de compasiune și dorește ca suferințele îndurate de țara soră să se aline cât mai curând.

Propunerea d-lui Missir de a se trimite o telegramă de condoleanțe Senatului italian e primită cu aplauze.

După aceste ședința se ridică.

Crize ministeriale.

Viena, 30 Ianuarie.

Austro-Ungaria, a cărei slăbiciune internă o trimbușă dușmanii ei la începutul războiului, le poate pune în față acestor dușmani ca argument, că războiul n'a avut o influință mai adâncă asupra stărilor interne ale monarhiei, ceea ce dovedește faptul, că-și poate permite luxul crizelor interne și schimbări în minister, cu toate că duce un războiu greu la hotarele ei. Foarte natural, a făcut mare senzație faptul că în toial războiului, monarhia și-a schimbat pe neașteptate ministrul de externe. Cu aceasta însă nu s'a încheiat șirul schimbărilor de persoane la locurile de conducere. A urmat demisiunea ministrului comun de finanțe a cav. Dr. Bilinski, a cărui situație de altcum de mult e zguduită și probabil demisiunea lui a fost determinată de *catastrofa din Sarajevo*. După o altă versiune demisia Dr-ului Bilinski ar fi a se pune în legătură cu numirea baronului Burian în fruntea ministerului de externe. Intre baronul Burian și Dr. Bilinski ar exista, adecă, unele divergențe personale, ceea ce ar face imposibilă conlucrarea lor în acelaș guvern.

Urmașul cav. Dr. Bilinski, se vorbește, ar fi prințul *Hohenlohe*, actualul guvernor al Triestului. Candidarea aceasta are o latură foarte interesantă. Prințul *Hohenlohe*, în timpul scurt cât a fost prim-ministru al Austriei, a ajuns în conflict cu guvernul ungar, apărând în cea mai hotărâtă formă punctul de vedere *austriac*, conform datoriei lui. În lupta cu guvernul ungar prințul *Hohenlohe* a căzut și a fost silit să-și dea demisia. El era considerat atunci în Austria ca o jertfă a politicii maghiare. Chiar și parlamentul austriac era de această părere și într'o ședință neoficială prezidată de deputatul Dr.

tul micului bolnav. Lorel începu să plângă, înspăimântat de cercetarea amănunțită a doctorului. Figura întunecată, rigidă a medicului îl îngrozea mai mult ca umbra morții...

Aglăița îl împăca mereu cu vorbe mângătoare:

— Lasă, mamă, să știe domnul doctor ce ai...

— Ei să știe, rețea vorba Lorel enervat. Parcă am ceva.

— Cum vrei să te faci bine? îl muștra blând Aglăița.

Lorel plângea, spunea că nu-l doare nimic, ca să scape de apropierea sălbatece, după judecata lui, a medicului. Înțelegea mai mult ca totdeauna ce puternic sprijin e dragostea mamei și spre ea întindea mânuțele-i obosite.

— Mamă, țipă el, dă-mi apă.

Cerea ceva numai să simtă apropierea Aglăiței și să depărteze pe dușmanul vieții sale.

— Ce-i pușorule? răspundea Aglăița, fără să-i aducă apă.

În ochi i se ridicau lacrimi. Lorel țipă din nou. În țipetul acesta părea că se rupe ceva din fibrele sufletului său de copil; în el se topea o durere mare, ce apăsa și cerea puterea lui mica. Doctorul scoase termometrul, în țipetul lui Lorel. Arăta 39%. Părea că i se sfărâmă coșul pieptului de atâta efort și strigă. Mama lui se înfioră văzând că inteligența precoce și puterea sufletească, ce creștea sub ochii ei, trăiau într'un trup sănătos și tremură la gândul ca se ruinează.

(Va urma).

Prude a lua atitudine împotriva guvernului ungar, iar prințului *Hohenlohe* i-a votat mulțumiri pentru că a apărat în mod energic interesele popoului austriac.

Se mai vorbete și de o criză a ministerului *Stürgh*; a cărui situație ar fi deasemenea zguduită. Conte *Stürgh* e făcut responsabil pentru neglijențele ce s'au făcut în privința aprovizionării, din care cauză chiar în Viena, are foarte mult de suferit. Și tot din cauza aceasta chiar și în sinul partidului creștin-social se poate constata o mișcare de nemulțumire împotriva contelui *Stürgh*.

A—s.

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta, 30 Ianuarie. — Pe frontul polono-galițian, afară de scurte lupte de artilerie a fost mai mult liniște.

Luptele vehemente ce s'au dat în Carpați în zilele din urmă au dat ca rezultat reocuparea înălțimilor strămtorilor. În cursul operațiilor grele, cari tin de-o săptămână, trupele au luptat, cu toate că vremea era cea mai nefavorabilă, cu tenacitate și vigurositate, au invins toate greutățile terenului prin zăpadă mare și au câștigat astfel rezultate mari. Am făcut 10 mii prizonieri și am capturat 6 mitraliere.

Berlin, 30 Ianuarie. — Dela cartierul principal german se anunță: Francezii au suferit mari pierderi în luptele ce s'au dat în 28 Ianuarie spre nord dela *Nieuport*. Peste 300 de Marocani și Algerieni morți se găesc în dunele de năsip. Focul artileriei noastre a zădărnicit și ieri încercarea dușmanului de a se urca cu ajutorul sanelor pe înălțimea de năsip ce se găsește spre ost dela far.

Spre sud dela canalul *La Bassée*, trupele noastre au luat dela Francezi alte două tranșee lângă pozițiile ce le-au cucerit în 25 Ianuarie și au făcut peste 60 de prizonieri.

În partea vestică a pădurilor *Argonnes*, trupele noastre au dat ieri un atac împotriva dușmanului, rezultând pentru noi câștigarea unui teren nu neînsemnat. Am făcut prizonieri 12 ofițeri și 231 soldați și am capturat 12 mitraliere și 10 tunuri de calibru mai mic. Pierderile dușmanului sunt grave, 400—500 morți au rămas pe câmpul de luptă. Se pare că regimentul francez 155 s'a nimicit. Pierderile noastre au fost relativ mici.

Spre nordost dela *Verdun* am respins încercările Francezilor de a ne ataca în cursul nopții, cauzându-le pierderi grave.

Spre nordost dela *Monoville* i-am scos pe Francezii din localitatea *Angoment* respingându-i până în *Bremenil*. Localitatea *Angoment* am ocupat-o.

Berlin, 30 Ianuarie. — În Prusia orientală Rușii au atacat fără succes capul podului ce se găsește spre ost dela *Darkehmen*, au împușcat asupra întăriturilor noastre ce se găesc mai spre ost și spre sudost dela lacul *Lorentin* au încercat un atac, care a fost frânt însă de focul nostru.

Atacurile făcute de Ruși în cursul nopții în ținutul dela *Borzimow*, spre ost dela *Lowic* le-am respins, cauzând dușmanului mari pierderi.

Budapesta, 31 Ianuarie. — „*Bud. Tudosito*” primește dela comandamentul armatei: Defileurile Carpaților păduroși, ce se găesc spre sudost dela strămtoarea *Lupkow* au fost în repetite rânduri teatrul celor mai violente lupte. Aceste puncte depărtate de operațiunile din Polonia rusească și Galiția occidentală au avut mereu o mare putere de atracțiune asupra dușmanului, ca luându-le în posesiune să țină deschise diferitele drumuri pentru a năvăli în Ungaria. Mai cu seamă strămtorile *Ujoc*, *Verecke* și șeaua de munte *Wiskow* au trecut des în lunile din urmă din o posesiune în alta. Terenul spre nord și spre sud dela aceste strămtori sunt brazdate în urma luptelor număroase de tran-

șee și atât atacurile dinspre nord cât și cele făcute dinspre sud au de înfrânt rezistențele pozițiilor bune ce se înșiră una după alta. După ce trupelor noastre le-a reușit la sfârșitul lui Decembrie după o luptă eroică de 4 zile să smulgă Rușilor strămtoarea *Ujoc*, în prima Ianuarie au fost silit să se retragă din fața numărului covârșitor al dușmanului, de pe coamele munților până la cea mai apropiată linie de înălțimi. Din această zi strămtoarea a rămas în posesiunea dușmanului, căruia i-a reușit să câștige mai târziu atât în valea râului *Ung*, precum și în văile ce duc spre sud din celelalte strămtori tot mai mult teren.

Pe acest front trupele noastre cu câteva zile mai înainte au stat la *Révhely* spre sud dela *Vezérszállás* și *Voloc*, mai departe la câmpul *Boului*, *Mokra* germană și câmpia *Crișului*. Lucrările repetite ale dușmanului de a înainta le-am respins mereu. A urmat apoi atacurile noastre pentru recucerirea înălțimilor strămtorilor, reușind deplin în toate punctele. În luptele extraordinare de grele în urma terenului și a tempestăților, am cucerit o poziție după alta dela dușman. Cu toate că dușmanul a aruncat în luptă noi întăriri și a făcut contraatacuri, am câștigat zilnic teren și în sfârșit am ajuns pe înălțimile stămtorilor. Trupele relativ slabe angajate în aceste lupte grele au avut de îndeplinit un lucru extraordinar de greu.

Frontul nostru din Carpați, împins întrucâtva îndărăpt de ofensiva pornită de către Ruși la aripa din ost și în centru, recucerind noi toate strămtorile, a fost iarăș restabilit.

Berlin, 31 Ianuarie. — Dela cartierul principal german se anunță: În Flandria au avut loc numai lupte de artilerie. La *Cunchy*, spre sud dela drumul *La Basée*—*Bethune* precum și la *Culency*, spre nordvest dela *Arras* am cucerit câteva tranșee.

Pe câmpul de războiu din ost, la granița Prusiei orientale nu e nimic nou. În Polonia am respins a *Borzimov*, spre ost dela *Lowic* atacul Rușilor.

Budapesta, 31 Ianuarie. — Dealungul *Dunaiețului* și al *Nidei* artileria a desvoltat ieri de ambele părți o activitate foarte vie. Artileria noastră, care în mai multe rânduri a împușcat cu rezultate frumoase, a avut și ieri succes. Dușmanul a părăsit câteva tranșee când focul nostru era mai violent. În Polonia rusească în celelalte puncte ale frontului a avut loc din când în când lupte între artilerii. În Carpați ziua de ieri a fost mai liniștită. În munții păduroși continuă încă lupta pentru câteva poziții, ce se găesc în imediata apropiere spre nord dela înălțimile strămtorilor.

Noua armată engleză. 900.000 oameni.

Berlin. — „*B. Z.*” scrie: O înștiințare a ministerului de războiu englez, spune că organizarea actuală a forțelor de uscat în diviziuni de corp de armată, este complectată prin creierea a 6 armate, compuse fiecare din câte 3 corpuri de armată.

Comandanții acestor 6 armate vor fi: pentru prima locot-general sir *Douglas Haig*; pentru a 2-a locotenent-general sir *Horace Smith-Dorrien*; pentru a 3-a locot-general sir *Archibald Hunter*; pentru a 4-a generalul sir *John Hamilton*; pentru a 5-a generalul *Leslie Rundle*; pentru a 6-a locotenent-general sir *Bruce Hamilton*.

Corpul de armată fiind de 40—50.000 oameni, cele 6 noi armate reprezintă un efectiv dela 700—900.000 oameni.

Atitudinea României.

București. — Fostul ministru român, *Constantin Arion*, a declarat că intereselor României corespunde mai bine o atitudine neutrală. Pe acest punct de vedere stă regele, primul ministru și mulți bărbați politici. Atitudinea Italiei în tot cazul are o influență asupra atitudinii României. Dacă *Dardanelele* ar ajunge în posesiunea Rușilor, aceasta ar fi un mare pericol pentru întreagă lumea. Împotriva la aceasta ar protesta toate statele.

Italia pretinde Malta.

Sofia. — „Cambana” scrie în baza informațiilor primite din Roma, că dispoziția războinică a slăbit foarte mult în Italia. În general se exprimă dorința ca Italia să ocupe insula Malta, care e locuită de Italieni și care are pentru Italia o mare importanță deoarece dominează drumurile ce duc în Sicilia și Tripolis.

Atentat împotriva mareșalului von der Goltz și mai mulți generali turci?

Amsterdam. — Din Londra setelegrafiază: După o știre sosită din Jaffa, consulului german din Constantinopol i s'a adus la cunoștință că împotriva mareșalului von der Goltz s'a săvârșit un atentat cu revolverul. În același timp s'ar fi săvârșit atentate și împotriva mai multor generali turci. Amănunte lipsesc.

Bulgaria va merge alături cu Germania și Austro-Ungaria.

Sofia. — Ziarul „Kambana” constată, că Bulgaria nu poate merge cu nici un chip cu Rusia, căci puterile triplei-înțelegeri, deși au făcut demersuri ca să atragă pe Bulgaria de partea lor, aceste demersuri nu au dus la nici un rezultat, din cauză că n'au făcut nici o promisiune concretă.

La din contră Germania și Austro-Ungaria au făcut promisiuni categorice, care realizează, visul național bulgar, adică: marea Bulgartie.

Un ziar rusesc despre România și Italia.

Viena. — Ziarul cadetilor-rusi „Rieci” ce apare la Petrograd scrie că cercurile diplomatice nu atribuie nici o importanță pregătirilor militare ce se fac în România și Italia. Diplomații noștri, — scrie „Rieci”, — nu cred în apropiata intervenție în războiu a acestor țări. Probabil că și aceste două state au hotărât să aștepte momentul când se va croi noua hartă a Europei pentru a prezenta atunci pretențiunile lor. În tot cazul până în prezent nu avem absolut nici o dovadă care să ne arate că Italia, sau România, sau chiar Grecia vor intra în acțiune?

Exportul României.

București. — Intre delegații guvernului german sosiți la București și ministerul Căilor Ferate Române s'a încheiat o înțelegere privitor la transportarea mărfurilor și cerealelor cumpărate în România pentru Germania. În baza acestei înțelegeri Germania va trimite în România 300 de vagoane goale pentru transportarea acestor mărfuri. În garile și magazinele din România s'a aglomerat marfă pentru 10.000 vagoane pentru Germania, Austria și Ungaria.

Lupte decisive se poate da numai în Polonia.

Bern. — Colaboratorul militar al ziarului „Bernar Bund” declară că atacurile ce le fac Rușii în Bucovina și în Prusia orientală sunt zădărnice deoarece lupta decisivă poate avea loc numai în Polonia.

Eșuarea năvălirii rusești în Ardeal.

Roma. — Semioficiosul „Tribuna” ocupându-se cu evenimentele de pe câmpul de războiu din ost scrie, că înaintarea Rușilor spre hotarele Ardealului a eșuat. Dealtcum această înaintare, ar fi avut numai o însemnătate politică, iar o importanță militară aceste operațiuni n'au putut avea deoarece pentru pătrunderea în Ardeal există numai două drumuri pe cari le țin în posesiune trupele austro-ungare cu forțe, cari în tot cazul sunt destule, ca să împiedice înaintarea prin strămtori a forțelor mai mari rusești.

Viena. — Comandantul suprem al trupelor rusești, care acum o săptămână își așezase cartierul pe o înălțime de lângă Pojorița, a fugit iarăș la Suceava. Dealtcum nu a avut loc nici o schimbare în situație, care în general e bună.

În Bereg se mai găsesc Ruși.

Ungvár. — În comitatul Ung nu se mai găsesc Ruși și trenuri lungi militare transportă

prisonierii. Singur numai în comitatul Bereg se mai găsesc trupe la Vezérszállás și acum Rușii se retrag și din acest comitat.

Se așteaptă o mare luptă la granița polono-prusiacă.

Copenhaga. — Corespondentul din Petrograd al ziarului „Morningpost” scrie: La cursul de jos al Vistulei, de partea dreaptă a râului nu putem spera la un eveniment mai important. În acest ținut au avut loc până acum numai lupte mai mici mai cu seamă lupte de recunoaștere între cavalerie, în direcția spre Mlava, ce se găsește la granița prusiacă. În curând însă situația se va schimba așa, că acest ținut va fi teatru luptelor decisive. Spre nord dela cursul de jos al Vistulei Germanii fac pregătiri mari pentru o înaintare energetică. Frontul se întinde aci dela Dobrzin până la Kborgelci, la 20 kilometri de granița germano-rusă. Trupele de recunoaștere rusești au constatat că Germanii au așezat în front foarte multe tunuri grele și în general se poate constata din activitatea febrilă a Germanilor, că ne găsim în preseara unei mari lupte.

Nici nu se poate pricepe — scrie corespondentul — de unde primesc Germanii atâtea întăriri. Unii cred, că aceste trupe au sosit de pe câmpul de războiu din Prusia-orientală, unde au fost până acum în linia de apărare dela taurile Mazuri, dar e posibil ca ele să fi fost aduse din linia germană dinspre sud de Vistula, gândindu-se că pentru o rezistență împotriva Rușilor sunt suficiente și forțe mai mici în pozițiile extraordinar de întărite.

Un aeroplan aruncă bombe la Cladova.

București. — Un aeroplan austro-ungar a aruncat 4 bombe asupra Cladovei (lângă Dunăre, în față cu Turnu-Severin). Sârbii au împuscat asupra aeroplanului, dar fără succes.

Audiența fostului prim-ministru român, Carp.

București. — Regele l'a primit pe fostul prim-ministru român, Carp, în audiență. Audiența a făcut mare senzație, ținând timp mai îndelungat.

Un congres al aviatorilor englezi.

Roma. — Ziarele din Roma anunță din sorginte sigură, că puterile triplei înțelegeri vor începe în curând o acțiune puternică pe uscat și pe mare. Deasemenea aceleași ziare anunță știrea că colonelul englez Repington propune un congres al aviatorilor în scopul de a coordona mai bine operațiunile diferitelor armate.

Se crede că această propunere a găsit ecou favorabil în cercurile engleze.

Franța vrea să formeze o nouă armată de vânători senegalez.

Berlin. — Ministrul de războiu francez a semnat o decizie pentru formarea unei noi armate de vânători senegalez. Deoarece aceștia după cum a dovedit-o experiența, nu pot suporta clima din Europa, măsura aceasta trebuie considerată ca un act disperat.

Ajutoare pentru Serbia.

Berlin. — Ziarul grec „Hestia” din Atena aduce știrea, că în Egipt două mari transporturi de trupe stau gata de plecare pentru Serbia. Din aceste trupe 80.000 sunt Indieni, iar 50.000 soldați englezi, cari vor merge la Antivari.

La aceasta „Kreuzzeitung” adaugă că știrea ziarului grec este absolut fără temei.

Poziția reciprocă a aliaților și Rușilor la Tarnow.

Berlin. — „Berliner Lokalanzeiger” află dela un ofițer de pe front, că aliații pun sula în coaste Rușilor în regiunea Tarnow. Este adevarat că aici terenul nu ne este favorabil, dar în schimb avem superioritatea artileriei. Pozițiile rusești se urcă repede dincolo de Dunajet ca la 4 metri înălțime, pe când din partea noastră se ajunge la această înălțime cu mult mai departe spre vestul râului. Terenul intermediar este deschis și înlesnește astfel inamicului privirea în direcția noastră. Noi în schimb avem în fața Tarnowului o artilerie pe cât de puternică, pe atât de numeroasă, care domină pe inamic.

Din declarații'e prizonierilor rezultă că Rușii consideră focul nostru de artilerie ca insuportabil.

S'a stabilit că infanteria rusească din tranșee, fără a fi bombardată, s'a retras în fugă când trecură proiectilele urlând peste capetele lor.

Atacul unui submarin rusesc.

Viena. — Wolffbureau din Berlin află dintr'un loc competent, că micul crucișător german „Gazelle” a fost atacat în ziua de 25 Ian. n. lângă insula Rügen de către un vas submarin dușman, care a avariat crucișătorul german cu o torpilă. Stricăciunile nu sunt însemnate și crucișătorul a putut să ajungă într'un port german din Marea Baltică. Victime nu sunt.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 1 Februarie n. 1915.

Un major român victima unei explozii. Din București se anunță: Joi dimineața s'a răspândit în capitală șvonul, că la arsenalul din Roma s'a produs o groaznică explozie, cu prilejul unor experiențe ce se făceau cu niște obuze. Întreg arsenalul ar fi sărit în aer în urma acestei teribile exploziuni. Printre victime se spunea că s'ar afla și membrii unei comisii militare românești, în frunte cu majorul Cernovodeanu din artilerie. Această comisiune fusese trimisă, după cum se știe, să recepționeze, în Italia material de artilerie. Explozia s'a produs în timpul când comisiunea română făcea experiențe de tragere.

Interesându-ne la legătuinea italiană, ni s'a afirmat că, în adevăr, acolo s'a primit o scurta telegramă, în care se spune, că la o fabrică de munițiuni din Italia s'a produs o explozie și că printre victime se află și majorul român de artilerie Cernovodeanu. La ministerul de războiu de asemenea s'a confirmat faptul, fără amănunte însă. Ministerul a primit o telegramă, prin care i se anunță, că majorul Cernovodeanu, trimis în misiune pe 6 luni în Italia, pentru recepționarea munițiilor de artilerie, ar fi căzut victima unei exploziuni într'o fabrică dintr'o localitate așezată în nordul Italiei.

Majorul Paul Cernovodeanu, din reg. 2 artilerie, unul dintre cei mai distinși ofițeri de artilerie, fiind specializat în chestiuni tehnice a fost trimis în Italia spre a recepționa materiale de războiu. Pe când se făcea experiențe cu niște granate de mână, una din ele a făcut explozie înainte de vreme. Explozia produsă l-a rănit grav pe major, care, după câteva minute a murit. Majorul Cernovodeanu absolvase școala de războiu în mod strălucit și era un ofițer de mare viitor. Era abea de vre-o 36 ani și foarte apreciat în toate cercurile, atât pentru valoarea sa militară, cât și pentru însușirile sale ca om ce societate.

„Eu sunt tare micuț și nu pot să vă răsplătesc!...” Redactorul ziarului nostru a primit următoarea scrisoare foarte duioasă dela un elev român din Iezvin, com. Timiș, a cărui tată e pe câmpul de luptă:

Iezvin, 28 Ian. 1915.

Iubite domnule redactor!

Eu pruncul lui N. Stanic vă rog tare terbinte din tot gândul meu dar și vă mulțămesc foarte frumos pentru foaia ce am primit-o dela dvoastre. Acum însă eu mă aflu fără puțință a vă face bani pe ele. Să faceți bine și să le opriți până mi-l'o aduce Dzeu pe iubitul meu taică acasă, atunci iarăș ți-om face cunoscut. Căci eu sunt tare micuț și nu pot să vă răsplătesc; eu sunt școlar în clasa a VI-a.

Taica meu e în bătălie
Dumnezeu de el să știe.

Salutare caldă dela mine

pruncul lui N. Stanic.

Iubitul meu! Foaia ți va merge regulat și în viitor. Dorința noastră este ca foaia ta iubită să-ți fie o mângâiere în zilele de jale pentru inimioara ta.

Banchetul în onoarea lui Scotus Viator. Ziarul „Az Esf” aduce știrea, că cunoscutul scriitor englez d. Seton Watson, care scrie sub pseu-

donimul *Scotus Viator*, a fost obiectul unei vii manifestațiuni de simpatie la București. Liga națională și sindicatul ziaristilor au dat banchet în onoarea lui. La acest banchet au luat parte și mai mulți politicieni de frunte, între cari d-nii: *Nicu Filipescu, Take Ionescu, P. Grădișteanu, N. Fleva etc. etc.*

D. T. Ionescu a golit paharul în sănătatea regelui Angliei, precum și în sănătatea celui sărbătorit.

D. *Seton Watson* a toastat pentru M. Sa regele *Ferdinand* și regina *Maria*, a căror înrudire cu casa regală a Angliei îndreptățește la multe speranțe.

Cutremur de pământ în Rus. În 26 Ian. n. dimineața la 2 ore 40 minute s'a simțit un mare cutremur de pământ la noi. Toată mobila din odăi s'a mișcat. Pagube nu au fost. Direcțiunea cutremurului a fost dela apus spre răsărit. — A B.

Pentru 10 (zece) locuri la „Masa studenților acad.” „Dr. Aurel Mureșianu” din Cluj sunt a se înainta cererile până la 6 Faur n. c. la adresa direcțiunii institutului de credit și economii „Economul”, Cluj, strada Wesselényi M. Nr. 26. Cererile au să fie însoțite de următoarele documente: a) indice sau atestat de maturitate; b) atestat despre starea materială proprie și a părinților, precum și despre numărul membrilor familiei și c) declarațiune dacă au vre-un stipendiu sau nu.

Beneficiarii din semestrul prim, cari au satisfăcut condițiilor, vor fi preferiți. Cluj, 28 Ianuarie 1915. Direcțiunea institutului de cred. și econ. „Economul”.

Apucătură gazetărească. Interesantă este apucătura unui ziarist dintr'un oraș ocupat de armele beligerante. El supără mult văzând, cum greutatea și mărimea franzelelor (jămiștelor) scade zilnic, dar nu putea descrie faptul, temându-se, că i se confiscă foaia. A iventat următoarea istorioară: „Un amplotat s'a prezentat la medicul din clinica oculistă de-acolo cu rugarea să i se scoată din ochi un obiect ce i-a intrat și care îl supără mult. Trei medici încercară în tot felul de a scăpa pe nefericitul om de suferința dureroasă, dar înzadar, că obiectul intrat în ochi era foarte mic. Examinând cu microscopul, s'a constatat, că era una din franzele ce se fac de când a izbucnit războiul...”

Pentru văduvele și orfanii eroilor noștri. Neconsolații *Dr. Lazar Popovici*, medic în Viena și soția sa *Delia n. Marienescu*, din cauza timpurilor grele de război, lipsiți de mângâierea de a putea esista la astrucarea rămășițelor pământesti ale bunului și neuitatului lor tată *Dr. Atanasie Marienescu*, în loc de cunună peritoare pe cosciugul lui, dăruiesc 50 cor. la Fondul *Andrei baron de Șaguna* pentru ajutorarea cu preferință a văduvelor și orfanilor rămași în urma eroilor noștri căzuți pe câmpul de onoare. Pentru primos, implorând mângâiere celor îndurerăți, exprimă sincere mulțumite, în numele Reuniunii meseriașilor sibieni. Vic. *Tordășianu*, prezident.

Moartea unui erou. Victor Pop de Boereni, student universitar la facultatea de medicină din Budapesta, voluntar, în etate de 19 ani, în a treia lună petrecută pe câmpul de luptă din Galiția și Polonia rusească, ca sergent la compania 13 din regimentul 63 de infanterie, a fost lovit de un glonț dușman în lupta crâncenă din Polonia rusească și a murit moarte de erou în ziua de 27 Decembrie 1914.

Pentru odihna sufletului acestui erou s'a sujt parastas în ziua de 31 Ianuarie st. n. în biserica gr. cat. din Lozna-mare.

Fie-i somnul lin și memoria binecuvântată!

† **Oscar Obedeanu.** Unul dintre pictorii români cu frumoasă reputațiune, Oscar Obedeanu a încetat din viață în București. Pictor de talent, apreciat autor de tablouri militare și istorice, Obedeanu a fost foarte stimat și încurajat de regele Carol. El lasă între lucrări câteva portrete interesante ale regretatului rege Carol și ale regelui Ferdinand. Studiile și le-a făcut la München.

Legatiunea română din Niș a comunicat ministerului afacerilor străine din România, că direcțiunea căilor ferate sârbești, este de acord cu punerea în circulație a două trenuri de marfă pe săptămână, între stațiunile Salonic și Pralovo.

Arestarea casierului armatei franceze. Zilele aceste a fost arestat la Paris casierul general al armatei franceze, *Desclaux*, fost șef de cabinet al ministerului de război. Despre această arestare, care a produs o vie indignație în toată Franța, se comunică următoarele amănunte:

De câțva timp se observase că de două-trei ori pe săptămână, *Desclaux* trimitea la Paris pe adresa amantei sale numeroase colecte cu provizii și alte obiecte. La 19 c. doi soldați fiind opriți având niște pachete, au declarat că sunt încărcate de d. *Desclaux*. Autoritățile militare punând să fie supravegheat l-au suprins pe când sustrăgea obiecte din magaziiile armatei. *Desclaux* și amanta sa au fost arestați. Consiliul de război al guvernului militar din Paris va judeca pe vinovat.

Generalul Kluck. Încă dela începutul războiului un nume devenise popular: *von Kluck*. Armata care o conducea generalul germană pronunțase un mers vertiginos spre Paris și lumea înarmurită privea retragerea trupelor franceze în fața dușmanului care nu cunoștea obstacole în drumul care-l ducea la o singură și uriaș de grea țintă.

Generalul *von Kluck*, care a cunoscut gloria celei mai frumoase ofensive — într'o lună de zile atinsese punctul *Maux*, atât de apropiat de capitala Franței, încât parizienii auzeau canoada tunurilor germane — a știut să păstreze neștirbită gloria sa atunci când în fața trupelor sale armata franceză a opus uriașa sa rezistență care s'a transformat apoi în câteva zile într'o aprigă ofensivă.

De soarta trupelor lui *von Kluck* atârna într'o clipă de grea încercare, tot frontul german care se angajase într'o luptă gigantică ce putea duce la înfrângere.

Von Kluck a reușit însă să scape de sub lovitură extraordinară pe care i-o pregătise cu atâta talent și răbdare marele apărător al Franței, generalisimul *Joffre*.

În retragerea sa, care va rămâne celebră prin dibăcia conducerii și rezistența trupelor, generalul german a salvat frontul german care a putut să se refacă după insuccesul de pe *Marna*.

Și iarăș numele generalului a fost pe buzele tuturor: lumea a fost din nou străbătută de fama lui.

Dar toate se uită; generalul *von Kluck* a fost înghițit în masa cea mare a luptelor, ocean de trupuri a căror energie e condusă de un singur gând: murim ori învingem. Ca orice anonim, generalul clădește acum partea lui din uriașa lucrare, pe care furnicarul de oameni, deoparte și de alta a celor două fronturi dușmane, cine știe dacă o vor putea vre-o dată desăvârși!...

Prevederi. Din timpul războiului dela 1870, mulți oameni de seamă din Rusia au scris asupra războaielor; și unele din prevederile lor se adveresc.

Marele critic literar *Mihailovschi* a spus: „Războiul își are asigurată hrana, încă pe mult timp. Europa va mai avea îngrozitoare spectacole de sânge și devastare: va auzi strigăte de canoade. Europa va avea încă, înainte-l, un lung șir de ani de militarism”.

Turghenoff, deasemeni, prevede marile încercări. Când au început ostilitățile între Francezi și Germani, la 1870, iată ce a scris marele romancier rus *Dostoievski*, care atunci era în Dresda:

„Fără război, omul se anchilozează în confort și bogăție; devine aproape incapabil de gândiri generoase: pe nesimțite cade în barbarie. Fără suferință, nu poți pricepe fericirea. Prin violență se câștigă împărăția lui Dumnezeu. Franța pornise spre degenerare. O durere trecătoare n'are însemnătate: ea o va suporta și va renaște printr'o idee, la o viață nouă...”

Dostoievski admite războiul ca un rău necesar, dar se ridică cu vehemență împotriva grozăviilor cari s'au săvârșit după lupta dela *Sedan*.

„Nu-i departe timpul, încheie D., când politica noastră rusească, când politica noastră europeană germanofilă va trebui, și ea, să se transforme. În curând vom vedea fundul sacului”.

Și concluzia sa se găsește în volumul de corespondență (1871—1872), într'o scrisoare trimisă fratelui său: *Maikoff*: — „Ceea ce a clădit sabia, nu va dura”.

Dar oare ceea ce clădește barbaria — durează? O civilizație care se razimă pe tunuri, ca pe niște șarampol, pare mai solidă decât o barată de lemn, așezată pe tarasul de lemn, în mijlocul unei mlaștini?

Câtă vreme victoria unui neam este asigurată de forță, nu este un păcat împotriva umanității — să măresti calibrul tunurilor și să înmulțești armele.

Ultima oră.

IN JURUL INTREVEDERII DINTRE REGII ROMÂN ȘI BULGAR.

București. — Ziarele bulgare vorbesc despre o apropiată întrevvedere, ce va avea loc în curând, între M. Sa regele *Ferdinand* al Bulgariei și M. Sa regele *Ferdinand* al României.

Intrevederea va avea loc în România pe unul din domeniile Coroanei.

Roma. — Ziarul „*Tribuna*” a interviewat pe d. *Ghenadieff*, care a declarat că nu știe nimic asupra apropiatei întâlniri între regele României și țarul Bulgariei, după cum a mers svonul în străinătate. Raporturile dintre Bulgaria deoparte și Serbia și Grecia de altă parte se îmbunătățesc din ce în ce mai mult. Bulgaria nu are de ce să fie ostilă Turciei.

Guvernul bulgar e cu totul neutral, nu are nici o preferință față de beligeranți și nu face decât să vegheze asupra intereselor țării.

Opinia publică fără nici o deosebire e mulțumită de această atitudine a guvernului, care e sigur că poate să se bizue pe sprijinul întregului popor bulgar, când e vorba de a apăra interesele politice.

NEUTRALITATEA ROMÂNIEI.

București. — România a lăsat să se bată monede de argint în Germania. Exportarea și transportarea monedelor de argint a fost permisă.

Guvernul român a permis ca grâul vândut Germaniei să fie transportat în vagoane germane.

București. — Ministerul nostru de finanțe avea comandat la „*Cassa Basse et Selwe*” din Altona o cantitate de monedă de argint de câte doi, unu și 50 bani, în valoare totală de vre-o 20,000,000. Aceste monede au sosit în țară în schimbul transitului, acordat de guvernul nostru, unei sume de optzeci milioane aur, destinați băncilor germane din Turcia.

ITALIA INTINDE LIMITA APELOR TERITORIALE.

Roma. — Italia a comunicat Statelor-Unite că a întins limita apelor teritoriale italiene dela 3 la 60 mile.

Statele-Unite au recunoscut autoritatea Italiei de a lua această măsură.

SE AȘTEAPTĂ O LUPTĂ DECIZIVĂ ÎN CARPAȚI.

Milano. — „*Corriere della Serra*” scrie că ofensiva monarhiei în Carpați s'a pornit pe o întindere mare. În Londra se atribuie mare importanță acestei ofensive și se crede că se va desfășura o luptă mare, care va avea o influință mare asupra situației din Galiția.

NOUI LUPTE ÎN BUCOVINA.

Bistrița. — În Bucovina pe câmpul de luptă dela *Iacobeni* s'au pornit noi lupte. Artileria rusească face încercări fără nici un rezultat. Infanteria nu se mișcă din nici o parte.

SĂRBI SE PREGĂTESC PENTRU OFENSIVA NOASTRĂ.

Sofia. — Sărbii așteaptă ofensiva noastră. Flecare om întreg a fost înarmat. Afară de aceasta au trimis în Rusia o delegație, care să ceară ajutor. Orașele *Niș* și *Uškub* sunt pline cu refugiații din localitățile de lângă Sava și Drina.

Redactor responsabil: Constantin Savu.

Caut un practicant de farmacie

cu sau fără practică. Ofertele să se adreseze farmacistului *Virgil Vlad*, Gyulafehérvár. Postul se poate ocupa imediat.

(Va 2353—10)

CELE MAI EXCELENTE CEASURI DE TURN

(Pa 2081)

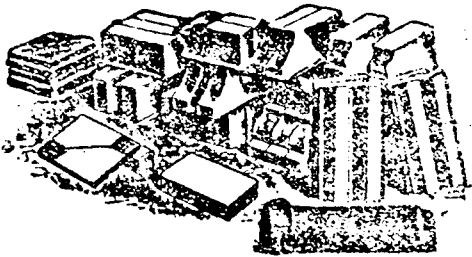
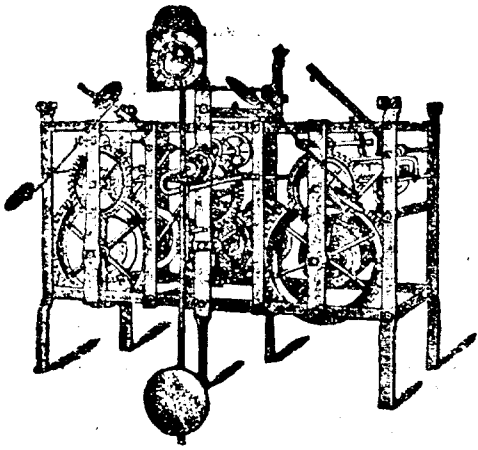
execută din oțel, fier și aramă precum și repararea precisă a acestora pe lângă garanță.

Papp Kálmán

fabricant de ceasuri pentru turn
Temesvár-Gyárvaros, F6-ii, 34

Prospecte gratis.

La dorință merg pe cheltulala mea la fața locului.

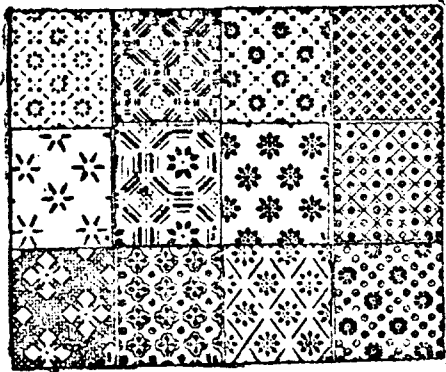

Bozsó Mátyás

fabrică de ciment și întreprindere de zidire
Alba-Iulia (Gyulafehérvár).

(Bo 1742)

Execută: padinentări de terazzo, granit, mozaic, beton, cheramit și mozaic: precum și canale de beton și fundamente pentru mașini, lucrări de ciment și beton, iesle, fântâni arteziene și basenuri, poduri etc. cu prețuri moderate și serviciu prompt. — Pe lângă prețul de fabrică se mai capătă tement de beocin și portland.

Carl Stürner

funar

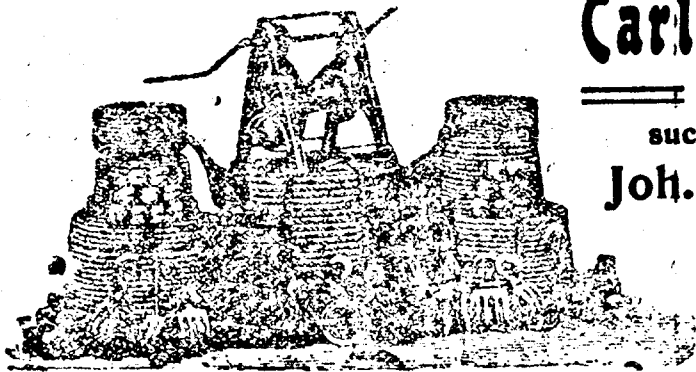
succesorul lui

Joh. Ongert's

SIBIIU

Hermannstadt

Saggasse 22.

■ Oferă lucrări de cânepă curată: funii pentru transmisiuni, funii pentru care, legătoare, ștreanguri, căpește, cingătoare ațe pentru rolete, ață pentru saci etc.

■ MARE ASORTIMENT DE AȚE ȘI FUNĂRII. ■

Revânzătorii primesc rabat!

Su 2069

NOUĂ

prăvălie de obiecte mecanice.

NOUĂ

prăvălie de obiecte mecanice.

Cu stimă aduc la cunoștința on. public din localitate și din provincie, că în

Timișoara-Cetate (Temesvár-Belv.) Losonczyi-tér 16, lângă biserica catedrală, am deschis.

O excelentă prăvălie de obiecte mecanice

corespunzătoare tuturor cerințelor moderne. — Țin în depozit cele mai bune mașini de cusut, biciclete și fonografe; execut totfelul de lucrări în bransa mea, cu prețuri moderate și pe lângă garanță.

Cu deosebită stimă: **Schuster Gusztáv,** mecanic

fost conducător al atelierului mecanic a lui STAM. (Su 2211)

SZLANNÁR ÉS RÓTH

întreprindere de pictură de sticlă, altare, biserici și sticlărie decorativă

Oradea-mare (Nagyvárad), Arany-János-u. 14.

(Sa 2166)

Execută foarte frumos pictarea de sticlă, biserici, altare, icoane și fresco, totfelul de lucrări de marmoră. Execută decorațiuni de sticlă, lucrări de mozaic italiene și americane. Aurituri și pictarea tablourilor staționare.

CEL MAI MARE MAGAZIN DE BLĂNĂRIE

Dudás Sándor Kolozsvár

Unio-utca 8.

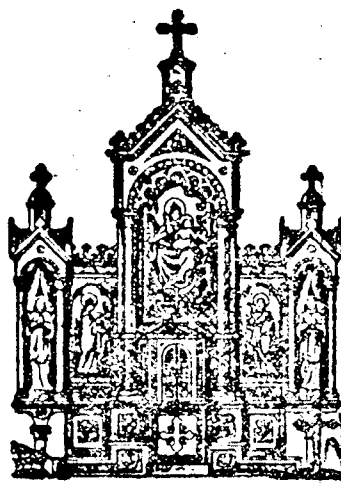
Își recomandă în atenția on. public din localitate și provincie bogatul său asortiment de blănării cu prețurile cele mai convenabile. Articole de fabricație proprie: mantale de blană, blane de călătorie, manșoane, boare, căciuli pentru domni și doamne, ultima modă și lucrări cu gust. Prețuri ieftine. Primește orice lucrări de blănărie pentru prefacere, căptușire, căptușirea și collarea mantalelor. Serviciu prompt și conștiințos. Numai marfă bună și execuție de I-ul rang. (Du 1275—)

In mai multe rânduri decorat. ■ Fondat în anul 1884

Heckenast János

constructor de altare, sculptor și Szombathely. Restauratorul diecezi de Szombathely.

Pregătește: iconostase, altare, amvoane, cripte, statui sfinte și întregul aranjament bisericesc, în orice stil, conform pretenziunilor artistice și pe lângă prețuri convenabile. Se recomandă la renovarea altarelor vechi. — Planuri și cataloage trimit gratuit precum și primirea muncii o face pe speșele sale proprii. Primește spre aurire tot ce se face de nouă în branșă. He 1402

Prețuri moderate. ■ Condițiuni favorabile de plată.

Dufek Kálmán,

atelier de colorat și fabrică de curățire pe cale chimică

Cluj (Kolozsvár), str. Hegedüs Sándor nr. 5.

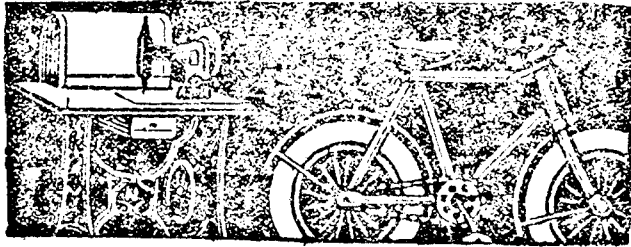
Recomandă colorarea și curățirea pe cale chimică a hainelor de dame și bărbați, perdelelor, lucrurilor brodate și de mână etc în bucate gata sau desfăcute de oală, pe lângă o executare conștiințoasă și recunoscută de solidă. Am introdus: desinfecția și curățirea penelor, la caz de urgență în timp de 12 ore. — Comandele cu posta conștiințos și punctual. — Hainele de doliu se execută cât se poate de repede.

Du 1345

Intreprindere „VATT” mecanică și electrică a lui
LEITNER, Cluj, (Kolozsvar).

Birou și magazin: Széchenyi-tér 41. (Palatul Székl).
Stabiliment: Malom-utca 8.

Va 2071

Reparări de automobile și gumă pentru automobile, mare atelier reparator de mașini de cusut, biciclete, mașini de scris, gramofone; prețuri ieftine, execuție solidă. — La comenzile din provincie nu se socotește pachetarea.

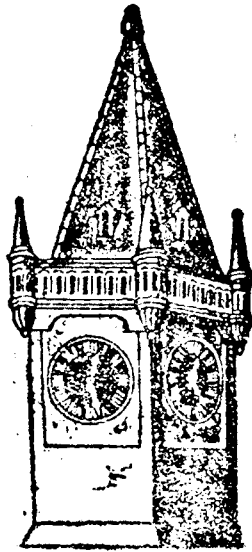
Cine se referă la acest ziar primește 10% rabat.

CEASURI PENTRU BISERICI.

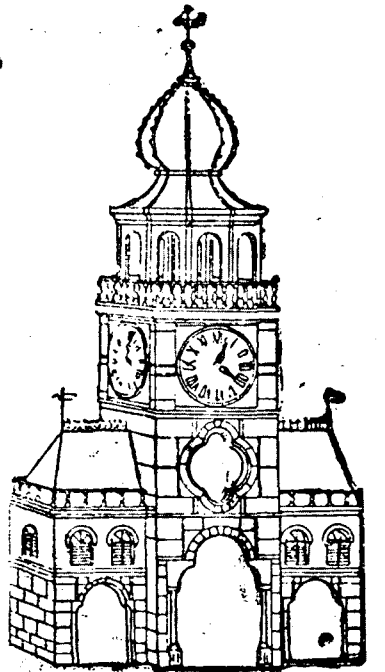
**SZÁNTHÓ
GYULA**

fabrică de ceasuri pentru biserici

NAGYVÁRAD,
Damjanich-utca 30 szám.

Oferă ceasuri pentru biserici cari se trag odată pe săptămână, odată la 8 zile și odată la zi, durabile și precise. Prețuri ieftine. Fabrică cu putere electrică. Garanță pe mai mulți ani. Prețurile la dorință se trimit gratis. Plăci (tablă) pentru ceasuri cari luminează noaptea, executate admirabil. — Prețuri ieftine. (Sa 88)

Liferantul diecezelor gr. or. și gr. cath.

NOUĂ
prăvălie de
instrumente
muzicale!

PULTER VENCEL

fabricant de instrumente muzicale

Marosvásárhely, Deák Ferenc-u. 7.
(Lângă Palatul Cultural).

Depozit bogat și foarte bine sortat de VIOLINI noi și vechi și pentru școală, CITERĂ și clarinete, INSTRUMENTE DE SUFLAT, harmonice și părți de instrumente etc etc. GRAMOFOANE și PLĂCI în asortiment bogat. CORZI (strune) din străinătate cu ton curat pe lângă garanță. — Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

(Pu 1847)

Premiat Expoziția internaț. de modă, Paris 1911: Grand Prix și med. de aur
Expoziția univ. din Roma 1911: Grand premiu și medalia de aur

La

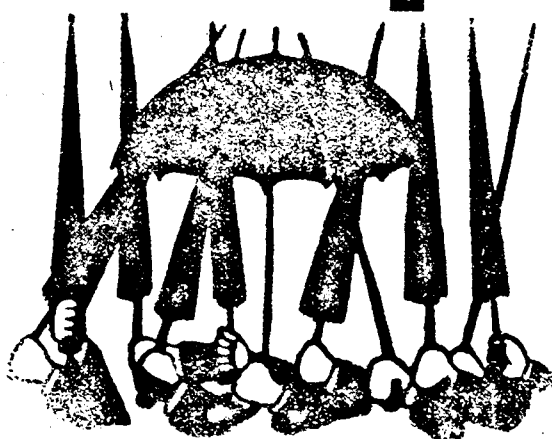
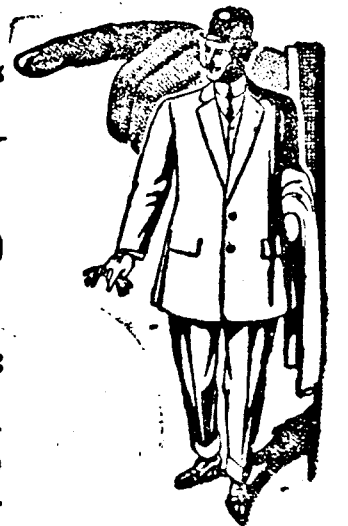
„Croitoria universală”

I. PETRAȘCU

SIBIU, Str. Cisnădiei 30
Telefon nr. 172.

: Croitorie civilă și militară :

Mare depozit de stofe engleze și indigene, precum și totfelul de articole militare. (1845—80).

Unde

se pot cumpăra
cele mai bune și
mai elegante

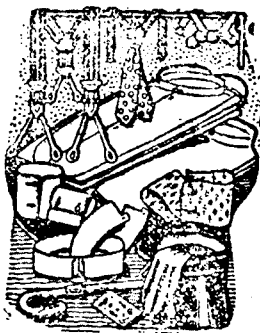
PLOIERE?

Unde se pot afla noutățile
cele mai moderne — **En-tout-cas**
și ploiere pentru dame și bărbați în executare perfectă și
estetică, de calitatea cea mai bună și cele mai moderne

albituri pentru bărbați

în executare recunoscută de cea mai bună.

Cămeși de modă albe și colorate;
GULERE și **MANGETE**
albe și colorate; **BATISTE** de buzunar;
BRATELE; **CRAVATE** pentru gulere
simple și duble; **CĂMEȘI** din păr de
camilă; **CIORAPI** și alți articlii de modă
p. bărbați în sortiment bogat și cu pre-
țurile cele mai ieftine se pot cumpăra dela

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de paraplee și prăvălie de articlii de modă pentru bărbați

SIBIU (Nagyszeben), Piața mare, palatul „Bodenkredit”.

**Dacă suferi în
DURERI DE STOMAC!**

Fără durere în timpul cel mai scurt și cu siguranță, chiar și
cele mai neglijate cazuri, folosește

„LAXA”, (purgativul de fier) a lui Sándor,

care curățește stomacul și intestinele de toate materiile nefolo-
sitoare cari sunt lipite de ele și prin aceasta împiedică incu-
ierile și toate morburile ce ar proveni din aceste, ș. a.: durere
de cap, sgârceturi, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vo-
mare, greață, răgăleli etc.

O sticlă costă 50 fil., 6 sticle deodată 250 fil., 12 sticle 5 coroane.
Efectul purgativei de fier „LAXA”, va fi permanentă dacă
deodată folosim

„Regenolul” (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL”, această esență de stomac vindecă orice soi
de morburi de stomac și intestine precum și durerea de cap,
curgerea (năpădirea) de sânge, curăță sângele și face apetit în
gradul superlativ. În cazuri de colică și iritație de vomare în
timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 120 fileri.
Originalul „Laxa” și „Regenolul” se poate afla la preparatorul original

Sándor Zoltán
farmacist în Erdőszentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEMUL” la ce o de
recomandat să se ia atențiune! (Sa 572)

CEL MAI MODERN INSTITUT
TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

„CONCORDIA”

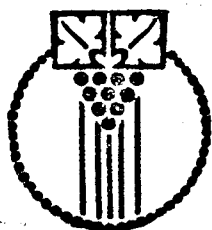
TELEFON
NR. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMĂRUL 1|a.

TELEFON
NR. 750.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișeie, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, fol, placate, registre, tipăriți pentru bănci și societăți, precum și tipăriți advocațiale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Executare
promptă.

Prețuri
moderate.